

MAG TALLA

AN NI NACH CLUINN MI AN DIUGH CHA'N AITHEIS MI MAIREACH

VOL. V.

SIDNI, C. B., DI-SATHAIRNE IUN 5, 1897.

No. 48.

Crann nam Buadh.

A chrois nam buadh, a chraobh an àigh,
Coimeas dhutsa riabh cha d' fhàs
An coill no 'n doire;—'s tus' an crann
A 's bòidheche duilleach 's blàth a th' ann.
'S caomh na tàirnean 's caomh a chraobh
A ghiùlain sac cho taitneach. naomh.

Tog do ghuth le caithrim bhinn,
Clù Mhic Dhé le dùrachd seinn;
Mol an cath 's an d' fhuair e buaidh,
'N uair thog iad air a chrann e suas.
Far 'n d' thig e 'n deò, o, deò nan gràs,
Le 'bhàs 'toirt buaidh air guin a' bhàis.
'S caomh na tàirnean, &c.

Lé diachainn chunnaic Dia bho thùs,
Gnìomh a làmh ri 'fhàint 'cur eùil;
'N uair dh' ich iad leis a ghòraich meas
Na craoibh 'bha bacte dhaibh 's an Lios.
'N sin rùnaich Dia gu'n tugt' air falbh
Air craoibh, an t-òic 'chuir craobh na'n lorg.

Mar so na 'ghlicas dh' ordaich-Dia,
Bho 'n pheacadh 'us bho 'n bhas ar dìon.
Dh' fhàg eòlas Chrìost' maraon 's a ghaol,
Inneachdan an deomhain faoin.
Bho 'n bhàil 's an d' rìogga mealltair leòn,
Shruth uisgeachan na beatha oirnn.

'N uair ruith an ùin 'bha sgrìobhte shuas,
Gu gaol a thaisbeanadh dh' a shluagh,
Bho 'chathair naomh 's na faithis àrd',
Chuir Rìgh na glòir' a Mhac a bhàn;
'S air talamh, lagan truagh nan deòir,
An com na h Oighe, ghabh e feòil.

Féuch! Dia na 'dhuine—Naoidhein suaire
Na laidhe 'gal 's a' phrasaich fhuair;
Gun suaineadh tlàth mu 'choluinn naomh,
Ach ciotagan le Moire chaoimh.
Tha lamban 's casan Rìgh na glòir',
Paisgte suas gun uaisle sròil.

Deich bliadhna fichead 's còrr ri chùl,
Air fògradh cruaidh chaidh Rìgh nan dùil;
'N sin dheònaich e le neart a ghràidh,
'Phuil fhéin 'bhi dòirt', 's ar féich bhi pàidht'.
'S air fiodh a' Chroinn-chéusaidh chruaidh,
Thairg e iobairt dhiolaidh suas.

B' i 'dheoch an domblas—reub iad fheòil
Le tàirnean garbha, 's drisean mòr.
Chaidh sleagh na 'chliathaich gus 'na ruith
An fhuil measg uisge mach na 'sruth.
O, sruth nam beannachd—fuil an Uain.
A ghlan an tìr, an speur, 's an cuan.

Do gheugan, lùb, a chraobh an àigh,
Biodh d' fhiodh gu sùbailt', faoilidh, tlàth.
An raige 'chinn ad chuislean daor,
Nis taisichidh mar fhiùran maoth,
Us glac ad asgail mùirneach sèamh,
Coluinn naomh Ard-Rìgh nan Nèamh.

Ortsa mhàn fhuair bàs, an t-Uan,
A thoill do 'n pheacadh saorsainn bhuan.
'S nuair bha air chuaintean gàbhaidh caillt',
Sìochd-Adhaimh truagh 's an saoghal bàit',
Gu cala ciùin thug thu, gun bheud,
Iad coisrigte le fuil Mhic Dhé.

Glòir do 'n Trianaid Naomh, aon Dia,
Glòir 'us aoradh dhà gu sior,
Do 'n Athair, 'n Mhac, 's do 'n Spiorad
Naomh,
Biodh taing, 'us moladh, 's cliù maraon.
Bho 'n domhan uile éireadh fuaim,
Do 'n Aon 's do 'n Triar 'toirt glòir bith-
bhuan.
'S caomh na tàirnean, 's caomh a chraobh,
A ghiùlain sac cho taitneach naomh.

Litir a Alba.

Bodachan a' ghàraidh
Cho friogadach 's cho frogadach,
Bodachan a' ghàraidh
Cho frogadach 's a bha e riamh.

MO BHALACH GASDA.—Tha 'n t-àm agam
sgriobhadh ugad. Nach 'eil a nis? Cha
b' e cion toile bu choireach nach do sgrìobh
mi ugad o chionn raidhe, ach o'n a bha
gillean tapaidh eile air do chùl, bha mi
'faicinn nach robh aobhar dhomhsa dragh a
chur ort.

"Ged tha mo cheann air liathadh 's mo
chiabhagan air tannachadh," cha 'n fhaca
mi rianm side cho fhuich 's cho fuar 's cho
gaothar 's a bh' againn o'n a thàinig an
t-Earrach. Tha 'n t-àiteach glé fhadalach;
oir ged a chaidh aig daoine air beagan
treabhaidh a dheanamh mu mheadhain an
earraich, an uair a thàinig àm cur an t-sìl,
bha 'n t-side 'cumail cho fhuich 's nach b'
urrainn daoine cur no cliathadh a dheanamh.

Rha earrach na bliadhna so gu math tric
a' cur 'nam chuimhne naigheachd bheag a
chuala mi o chionn iomadh bliadhna mu
dhroch sheirbhiseach a bha aig tuathanach
beag a bha aon uair ann an Uidhist a'
Chinn a Tuath. Anns an àm ud bhiodh
daoine a' deanamh mòran de bhuntata-
taomaidh.

"Dh' fheumadh am buntata-taomaidh a
bhith air a dheanamh gu math tràth 's an
earrach, a chum gu 'm faigheadh an talamh-
taomadh beagan reothaidh mu 'n tigeadh
àm cur a' bhuntata. B' ann air taobh an
ear Uidhist a' Chinn a Tuath a bha 'n
tuathanach. Dh' fheumteadh an fheamainn
a ghearradh, oir air an taobh so de 'n dùth-
haich, cha tig feamainn dearg gu cladach
aig àm sam bith. An uair a bhiodh an
reothart ann, bhithteadh a' gearradh na
feamann, nam biodh an t-side cho ciùin 's
gu 'm faigheadh daoine a dhol timchioll nan
cladaichean le eathraichean; agus an uair a
bhiodh a' chonn-traigh ann, bhiodh iad a'
feamadh, a' sgaoleadh na feamann, agus
a' bristeadh air talamh 's a' taomadh. Bha
'n droch sheirbhiseach air am bheil mi ag

iomradh a' guidhe 's ag ùrnuigh, "a chonn-
traigh 'na reothadh, 's an reothart a bhith
'na stoirm." Nam bidh so mar so cha
ghabhadh obair an earraich deanamh idir.

Bha 'ckuid bu mhò de'n earrach so chaidh
seachad 'nà reothadh 's na stoirm.

Bha 'm fodar anabarrach gann am
bliadhna. Ach o'n a theid aig daoine air
biadh spréidhe fhaighinn dhachaidh as a'
Ghaldacbd, cumaidh iad an spréidh beò.

Aig àm breith nan uan bha 'n t-side
fiuch, fuar stoirmeil. Chailleadh mòran
uan air feadh na dùthchadh gu léir. O'n a
bha na caoraich cho lag, bha na h-uain glé
mheata 'gam breith, agus mar sin cha seasadh
iad ris na frasan troma sneachda a bh' ann
a dh' oidheche 's a latha, faodaidh mi a ràdh,
fad choig latha deug.

Chualas a' chuthag seachdain roimh 'n
Bhealltainn uir; agus an uair a chualas i,
bha seann daoine ag ràdh, gu'n robh e 'na
dhroch combarradh air an aimsir. A reir
choltais tha so fìor gu leòr; oir thàinig
fuachd is gaillionn gu leòr o'n a chualas i.

"Gug gùg," ars' a chuthag, latha buidhe
Bealltainn." Cha b'e latha buidhe Beallt-
ainn a bha againn am bliadhna idir. Is e
'bh'ann latha fuar, fadhaich, fiuch. Bha
Bha uisge ann a "bheireadh na h-earbail as
na h-eich."

Is e 'n diugh latha seana Bhealltainn,
agus tha 'n t-side blàth, ciuin, briagha.
Tha dòchas agam gu 'm faigh sinn side
mbath a nis.

Tha mi glé fhad air dheireadh le obair a
ghàraidh am bliadhna. Cha robh side
mbath gàradaireachd ann. Cha chuimhne
leam riamh na frasan fhaicinn cho fadalach
a' tighinn. Cha leigeadh am fuachd 's am
fiuchadh leotha fàs. Ach ma thig side
mbath bhlàth, faodaidh bliadhna mhath,
thorach a bhith againn fhathast.

An la a chi 's nach faic,

Is mi do charaid,

BODACHAN A' GHARaidh.

Taobh an Locha, Latha Seana Bhealltainn.

So an t-àm air son cur a dh' iarraidh
MAG TALLA. Bidh a bhliadhna tòiseachadh
le Iulaidh. Cha chosg e dhut ach dolair
uaithe so gu toiseach Iulaidh 1898. Tha
moran a' cur 'ga iarraidh as ùr aig an àm so,
agus tha dùil againn ri moran eile bhi cur a
stigh an ainmean gach seachdain an deigh so.

An do phàigh thu MAG TALLA.

NA MARBHRANNAN.

Ma sheallas sinn air bardachd na treas linne a dh' ainmich mi, chi sinn gu bheil na cumhachan ro lionmhor. Tha Mac-Coinnich, aon an "Sar-obair nam Bard Gaidhealach" a' cruinneachadh an roinn is luachmhoire, a reir a bharrail-san, de shaothair dà-bhard-dheug-thar-fhichead air a' bheil cunntas creideasach againn, a' toiseachadh le Mairi nighean Alastair Ruaidh, agus a' crìoch-nachadh le Bard Loch-fine, Eoghan Mac-Colla. Mar thuir mi cheana, 's ann a' cumhadh no caoineadh ni-eigin a tha moran d' ar n-orain Ghaidhealach cia air bith an steigh; ach tha roinn mhor dhiu is e cumha no marbhrann an steigh cho maith r'an cainnt. Gabh mar eisimpleir saothair nam bard is ainmeile mar a thagh Mac-Coinnich i. Tha naoi de orain Mhairi nighean Alastair Ruaidh 's an leabhar. Is cumhachan ceathrar dhiu. Tha tri-orain-dheug le Iain Lom 's an leabhar; tha ceithir dhiu so na 'n cumhachan. Cha 'n eil ach aon mharbhrann an measg tri thar fhichead de orain Mhic-Mhaighstir-Alastair, agus is ann do pheata calamain a rinn am bard an t-aon sin. Cha 'n eil marbhrann idir aig Dughall Buchannan; ach tha ochd aig Rob Donn, cuig aig Donnachadh Bàn, agus ceithir aig Uilleam Ros. Agus am measg nam bard is isle cliù, gheibh sinn marbhrannan, ma dh' fhaodte, na 's lionmhoire.

Cha 'n eil earrann d'ar bardachd, saoilidh mi, is fearr a bheir seachad cunntas air faireachduinean agus air beachdan an t-sluaigh na na marbhrannan. Tha 'm bard a' moladh a' ghaisgich nach maireann airson nam feartan is cliùitiche a tha air am meas 'n a latha fein. O shean gheibh sinn misneach, gaisge, frinn, caoimhneas, fialachd, dilseachd air an cur as leth nan treun a tha airidh air cliù. Anns an linn mu dheireadh a dh' ainmich mi, gheibhear gu tric na h-uiread de fheartan agus nach eil mi cho earbsach gu bheil an fhiriun daonnan aig a' bhard. Ach tha 'n comhnuidh deise, maise, gaisge, fialachd, déigh air ceol, air seilg, agus gu tric air deoch, air an ainmeachadh le h-urram. De bhaird spioradail a sheinn marbhrannan, tha an t-ollamh Dombnullach, Iain Moristhan, agus Mac-Illeathain Ghlinn-Urchaidh, airidh air an ainmeachadh. Bhiodh a chuid so de bhardachd nan daoine urramach sin na b' airidh air cliù na tha i, mur biodh an dain cho fada, agus cho cosmhuil ri searmoin. Feumar na gibhtean bardail is airde fhaotainn mu 'n toirear gu crìch shoirbheachail tri no ceithir de cheudan rann mu chliù an neach is urramaiche no is naomha a sheas ann am broig. Anns a mharbhrann ainmeil a sgrìobh *Tennyson, In Memoriam*, cha 'n eil ach beagan iomradh air a' charaid; agus ged tha buaidhean a' bhaird gu leir air an cur a mach a shoilleireachadh doimlineachd fhaireachduin agus neart a' bhroin, cha mhor a leughas an dàn gun sgios.

Ann a bhi coimeas 'n am marbhrannan

Gaidhealach—sean 'us òg—ri cheile, is eigin aideachadh gur iad na seana mharbhrannan gu mor is airde cliù. Cha 'n eil teagamh nach robh iomadh rann do 'n mharbh agus do 'n bheò, o shean, air bheag luach, oir "cha 'n fhaicear ach caol na bh' ann;" ach cha 'n eil aon idir a thig a nios ris an t-seana chumha ri fhaotainn a nis. Tha da ni gu sonruichte anns a' bheil na seana mharbhrannan, agus an t-seana bhardachd thar cheann, dealaichte o na marbhrannan a tha againn 's an linn mu dheireadh a dh' ainmich mi.

I. Theirinn gu bheil an t-seana bhardachd thar cheann, na marbhrannan 's gu leir, oirdhearc ann an smuain cho maith ri bhi maiseach ann an cainnt;—gu bheil a' bhardachd nomha mar is trice na 's cumhachdaiche ann an cainnt na tha i ann an smuain. Tha inntinn mhor, fharsuing aig an t-seana bhard; tha a smuain reachdmhor; agus tha chainnt fo smachd. Cha 'n urrainn mi bheag de 'n bhardachd ùir a' leughadh—is e sin a chuid is airde dh' i—gun a bhi fo ni-eigin de amhurus gu bheil am bard car coma cìod a dh' eireas do 'n smuain ma gheibh e focail shnasmhor a ni fuaime thaitneach. Gheibh thu 'n seana bhard a' deanamh greim teann air na faireachduinean is bunaitaiche bhuineas duinn, agus tha fhiosrachadh farsuing a' d'usgadh smuaintean ann an dlù dhaimh do na faireachduinean sin, agus tha cainnt fhreagarrach ag eiridh a chum na smuaintean sin a chur an ceill; ach saoilidh mi gu tric gu bheil a chainnt a' riaghladh a' bhaird ùir agus a' d'usgadh na smuain ma 's e agus gun teid a d'usgadh. 'S e is aobhar dha so ann an tomhas mor gu bheil aig an t-seana bhard duthaich 'us sluagh fa chomhair a shùl; agus nach eil aig a bhard ùr ach sgìreachd 'us fine. Tha morachd 'us greadhnachas 'us maise aig an t-seana bhard; ach ged tha maise gu tric aig a' bhard nuadh, tha an comhnuidh crìontachd 'us beagadas aige. Chithear an dealachadh so 'n ar mharbhrannan. Cha 'n abair neach nach eil bron an t-seana bhaird cho goirt; ach cha 'n ionann smuain a tha 'm bron a' togail dhasan agus do 'n bhard ùr. A chum an dealachadh so shoillearachadh seall air "Tuireadh Armhoir," a thug mi seachad roimhe; agus leugh e taobh ri taobh ri aon de na cumhachan is fearr a tha againn a sgrìobhadh o chionn dà cheud bliadhna—'s e sin "Cumha Chailein Ghlinn-Iubhair," le Donnachadh Bàn Mac-an-t-saoir. Thuit Cailein Ghlinn-Iubhair le urchair thuairmeis o chul tuim; agus chaoidh Donnachadh Bàn e ann an marbhrann ochd-fhichead sreath. So a cheud rann:

Smuaintean truagh a th' air m' aigne,
Dh' fhag orm smuairnean 'us airneul,
An àm gluasad a'm' leabaidh,
Cha chadal ach d'usg;
Tha mo ghruaidhean air seacadh,
Gun dìon uair air mo rasgan,
Mu 'n sgeul a chualas o'n Apuinn,
A ghluais a' chaismeach ud dhuinn;

Fear Ghlinn-Iubhair a dhith oirnn,
Le putar luchd rai-ruin,
Mo sgeul dubhach ri innseadh,
Thu bhi d' shineadh 's an ùir;
'S truagh gach duine do d' dhilsean,
O'n a chaidh do chorp prìseil,
An ciste chumhainn, chaoidh, dhìonaich,
'S ann an lion-anart ùr.

A ris, gabh "Caoidh Chrimine" a thug mi seachad mar eisimpleir air an t-seana chumha; agus ri thaobh leugh "Cumha do Uilleam Siseal, fear Inns'-nan-ceann an Strath-Ghlas, a thuit latha Chuilfhodair, le mhnaoi fein," mar a gheibh thu e ann an "Sar-obair nam Bard Gaelach," taobh, 373. A reir a' chunntais a tha againn, cha robh dearg no dubh d'ar cinneadh a b' airidh air barrachd cliù na 'n Sisealach airson gach feart a mheasadh Gaidheil toilteannach air urram—neart 'us gaisge 'us maise. Bha buaidh na bardachd aig a mhnaoi; bha a cridhe briste, agus cha b' ioghnadh e. Thaom i mach a gearan ann an cumha ochd 'us ceithir-fhichead sreath de fhad. So a cheud dà rann:

Och! a Thearlaich Oig Stiubhart,
'S e do chuis rinn mo léireadh,
Thug thu bhuam gach ni bh' agam,
Ann an cogadh 'n a d' aobhar:
Cha chrodh 'us cha chaoraich,
Tha mi caoidh ach mo chéile,
Ged a dh' fhagte' mi m' aonar,
Gun ni 's an t-saoghal ach léine,
Mo rùn geal òg.

Co nis thogas an claidheamh,
No ni chaithir a lionadh?
'S gann gur h-e tha air m' aire,
O nach maireann mo cheud ghradh,
Ach cia mar gheibhinn a' m' nadur,
A bhi 'g aicheadh na 's miann leam,
A's mo thogradh cho laidir
Thoirte gu 'aite mo rìgh maith?
Mo rùn geal òg.

Saoilidh mi gu 'n aidichear cia b'e sgrìobh "Tuireadh Armhoir" gu 'n robh inntinn dhomhainn, gheur, fharsuing aige; agus gu 'n robh comas aige air inntinnean dhaoine eile a lubadh le smaoin 'us cainnt air nach do rainig Donnachadh Bàn. Agus saoilidh mi air a cheart doigh gu 'm faigh-eann an "Caoidh Chhrimine" bron cho trom agus a gheibhear ann an cumha na ban-Sisealaich; ach ged "dh' imich 's an dàn a h-anam," tha suil 'us smuain Chrimine ag amharc na 's airde na suil 'us smuain bant-rach Inns'-nan-ceann.

II. 'S e 'n dara ni anns a' bheil na seana mharbhrannan a' toirt barr air marbhrannan ar latha-ne, an t-urram agus an t-soluim-teachd agus a' bheil an seana bhard an comhnuidh a' seinn mu 'n bhàs agus mu na mairbh. Ann an coimeas ri rioghachd agus ri cinnich eile, tha Gaidheil na h-Alba comharraichte airson an urraim leis an labhair iad mu na mairbh. Dearbhaidh ar doigh-chainnt so gu soilleir. Cha 'n abair sinn "dh' eug e" no "bbasaich e" ro-thric. 'S e "Fhuair e bàs" is trice their sinn—a' eur beul-boidheach air a' chuis. Cha 'n eil sinn ag amharc leis an doigh-chainnt so air

a' bhàs mar namhaid an toir air an duine, ach air an duine mar gu 'm b' ann a' dol an coinneamh a' bhàis, 'g a shireadh—"Thuair e bàs" (*he found death*). Ach cha 'n e so a mhain. Anns na cearnan de 'n Ghaidheal-tachd anns an eolaiche mi, cha toirear ach ainmig guth air a' bhàs idir. 'S e "chaochail e" (*he changed*); "shuibhail e" (*he walked*); "dh' fhalbh e" (*he went*);—is trice their sinn. A ris "Am fear nach 'eil a lathair" (*the absent one*); "Am fear nach maireann" (*the non-enduring one*). Tha 'ghne chainnt so a' cur an ceill, tha mi saoilinn, gu soilleir, gu 'n robh an Gaidheal a creidsinn nach robh an ceangal eadar e fein agus am marbh gu tur air a bhriseadh—nach d' rinn na cairdean a dh' fhalbh ach imeachd romhainn, agus

"An uair bhitheas an obair crìochnaicht',
Gu 'm bi sinne triall 'n an deigh."

Bha mar so ceangal dlù air a ghleidheadh eadar am marbh agus am beò; agus bha cuimhne nam marbh air a gleidheadh ùr, le ni-eigin de uamhas ach le tlachd. Innsidh ar sean-fhocal an sgeul cheudna; agus is gann a labhras neach an diugh air failinn ann an aon a chaochail gun a radh—"Cha 'n ann ri chur 'n a dheigh e." Is ann, da rìreadh, le bhonaid 'n a dhorn agus le bhrogan bharr a chos a sheas an Gaidheal aig bruaich na h-uaigne.

Ach ged tha so fìor mu thimchioll ar sluaigh ann an coimeas ri cinnich eile, tha e fìor ann an doigh ro shonruichte mu thimchioll nan Gaidheal o shean cho fad agus a tha iomradh orra. Bha agus tha iad 'n an daoine calma, treuna—air bheag eagail roimh chunnart; ach bha 'm bàs na ni uamhasach dhoibh. Cha 'n aithne dhomh earrann de 'n t-seana bhardachd anns a' bheil an bàs no na mairbh air an ainmeachadh ann an cainnt eutroim no shuaraich. Ach gheibhear eisempleir no dha 'n ar bardachd nomha anns a' bheil am marbh-rann air uisneachadh airson cridhealais 'us spors. Cha bhi mi 'g ainmeachadh na h-Aoir sgreamhail, bhreun a rinn Mac-Mhaighstir Alastair fo ainm "Marbhrann na h-Aigeannaich"—oran a bheireadh mas-ladh air sluaigh gu teachd air bard. Ach gheibh sinn Gilleaspuig na Ciotaig a' caoidh a charaid Iain Ruadh Piobaire ann an rann shunndaich, eutroim, a' dearbhadh nach robh cridhe a bhaird ro ghoirt, agus cha robh aobhar air, oir thachair nach robh am piobaire idir marbh. Tha 'n spliucan, an gloine, 's am pige cho maith ris a' bheag agus ris a' mhor a' caoidh a' phiobaire, agus tha 'm bard an sin a' cur an ceill a' chliu:—

Dh' fhalbh an deagh ghille cuideachd,
Nach robh sgrubail 's an òs'd;
Dh' fhalbh fear traghadh nan searrag,
Chosgadh barrachd thar stòp.
Dh' fhalbh fear deanadh nan duanag
Leis an luaghte' gach clò,
Cha b'e ghnas a bhi gearan
Ge h-ioma' glain' thug dha pòg.

* * * * *

Bha thu d' dhamhsair air urlar,
Bha thu siubhlach air snàmh;
Bha thu d' chairiche lùghmhor,
Cha bhiodh tu d' luirich fo chàch.
Urram leum, agus ruithe,
Glac threun a ruitheadh an ràmh,
'S an àm caitheadh na cloiche,
Bu leat an toiseach air càch.

Thoir mo shoraidh-sa thairis,
Dh' ionnsuidh 'n fhearainn ud thall;
O nach faod mi bhi mar ribh,
'S leibh mo bheannachd 's an àm.
Biodh an uaigh air a treachladh,
Ann am fasan nach gann;
Buideal rùm aig a chasan,
'S rol tombac aig a cheann.

Mar dh' ainmich mi cheana 's ann do pheata calamain a tha Mac-Mhaighstir-Alastair a' deanamh an aon marbhrann a thug Mac-Coinnich leis de shaothair a' bhaird ainmeil so. An deigh a mhulaid às deigh a' pheata chur an ceill, agus cliu nan calaman o shean a sheinn—cho feumail 's a bha an t-eun so do Noah seach Dughall (am fith-each)—an caithe-beatha 's an doigh leannan-achd, tha 'm bard a' crìochnachadh:—

Cha do chuir thu dùil an airgid no spréidh,
No féisd am biodh sùgh;
Ach spioladh 'us crìomadh an t-sil le d' bheul,
'S ag òl a' bhùirn;
Aodach no anart, sìoda no sròl,
Cha cheannaicheadh tu 'm bùth,
Bhiodh t-eideadh de mhin-iteacha gorm,
Air nach druigheadh an driùchd;
Cha do ghabh thu riamh paidir no créud,
A ghuidh nan dùl;
Gidheadh, cha 'n eil t-anam am péin,
O chaidh tu null,
Cha 'n e gun chiste no anart
Bhi comhdach do chré,
Fo lic anns an ùir,
Tha mise, ge cruaidh e, 'g acain gu léir,
Ach do thuiteam le cù.

Ma rinn Mac-Mhaighstir-Alastair marbh-rann do chalaman b' eigin do Dhonnachadh Bàn marbhrann a dheanamh "do chù a chaidh a bhàthadh 's a' mhaigheach tarsuinn 'na bheul":—

Bha mhaigheach tarsuinn 'na bheul,
Thuit iad le cheile ann an slochd;
Bha iad bàite bonn ri bonn,
'S muldach sin leam an nochd.

Cha chuimhne leam an traths' ma tha bard Gaidhealach againn a rinn marbhrann dh' a fein ach Mac-an-t-Saoir 'n a aonar. Tha an t-oran am measg nan oran is fearr a rinn am bard; agus cha 'n ann idir ann am feal-a-dha a rinn e e. Tha am marbhrann 'n a dhearbhadh maireannach an dà chuid air buaidhean bardail agus air fein-speis Dhonnachaidh Bhain. Dh' uisnich Rob Donn am marbhrann uair no dha mar cheann teagais airson earail 'us achmhasan a thoirt seachad; ach toigheach air abhachdas agus mar bha e, cha do ghabh e marbhrann airson culaidh-mhagaidh a dheanamh do ni no do neach.

Ma 's maith mo bheachd gheibhear marbhrannan de 'n t-seorsa so na 's cumanta 'n ar latha-ne na gheibhtheadh iad ceud bliadhna roimhe so. Cluinnear gu maith tric agus chithear air uairean 'n ar leabh-

raichean oran o chionn ghoirid marbhrann air a h-uisneachadh airson spors. 'Se tiomnadh tuirc no cullaich a bu steigh do 'n aon oran a bu ghleusta a rinneadh anns an sgìreachd air an eolaiche mi o'n is cuimhne leam. Ghabh am bard cothrom air a bhaird mu choimhearsnaich innseadh leis na dleasdanaich a bha aca ri choimhionadh ri linn bàis an tuirc, agus leis an dileab a dh' fhag an torc aca. Their cuid, gun teagamh, gu bheil an rian so a' comharrachadh a mach ni-eigin de chul-shleamhnachadh 'n ar sluaigh; bithidh cuid eile de atharrach barail. Cha 'n fheuch mi 'n traths' ri freagairt a thoirt, taobh seach taobh, do 'n cheist chiogailtaich so. Mar tha aig a mhor chuid de cheistean a theid a chur, saoilidh mi gu bheil tuillidh 'us aon fhreagairt aice.

De na baird ainmeil Ghaidhealach a sgrìobh marbhrannan o'n linn Oiseinich, 'se Rob Donn, a reir mo bheachd, is airde cliù. Cha 'n ann airson na marbhrannan a sgrìobh e a tha 'n duine ainmeil so cho airidh air urram am measg nam bard Gaidhealach; agus a chionn gur e so mo bhaird gabhaidh mi air m' aghaidh an traths' gun moran iomradh air, ann an dùil ri cothrom is fearr. 'S e fìor chliù Rob Dhuinn am measg nam bard gu 'm faod thu bhi cinnteach gu 'm faigh thu 'n a rann a bheachd 's a bhaird fein, gu saor, gun sgath, gun eagal. A ris cha sgithich e thu, mar a ni a mhor chuid de na baird eile, le fad a "Chumha." Bha Rob 'n a fhoirfeach anns an eaglais; agus tha mi meas gur mor a' chliu dh' a fein agus d'a mhinisteir mar a sheinn e mu dheibhinn:—

Fhuair mi car ann ad rianaibh-s',
Le do ghibhtean bha fialaidh,
Nach do dhearc mi ma 's fìor dhomh,
An aon neach riamh ach thu fein:
Càil gach cuideachd a lionadh,
Leis na theireadh tu diomhain,
'S crìoch do sheanchais gun fhiaradh,
Tighinn gu diadhaidheachd threun.

Agus bliadhna an deigh bais "Mhr. Murchadh" cha deachaidh bron a' bhaird an lughad:—

'S caomh leam an teaghlach,
'S a' chlann sin a dh' fhàg thu,
'S caomh leam na fuinn,
Bhidhte' seinn ann ad fhàrdaich;
'S caomh leam bhi 'g ùrachadh,
'Chliù nach tug bàs dhiot;
'S caomh leam an ùir th' air do thaobh,
Dheth na Bhaghan.

Mu Uistein Mac-Aoidh, a chaochail 'na òige, bu shnasmhor agus b' fhiòr a thuirte e:—

Ma sgrìobhar cliù do bheatha air d' uaigh,
Gur lionmhoir' buaidh na bliadhnachan.

B'e Iain Mac-Eachainn an caraid a bu dlùithe bha aige ré a bheatha; agus is urramach air gach cor an teisteannas a tha Rob a' toirt air a' charaid; ach is eigin gabhail seachad air "Marbhrann Iain Mhic-Eachainn," agus air marbhrann eile air gach doigh is comasaiche—"Marbhrann Eoghainn"—an traths'.

(Air a leantuin air taobh 374.)

MAC-TALLA.

A PHRIS.

Bliadhna,	\$1.00
Sia mìosan,	.50
Tri mìosan,	.25

Tha phris ri bhi air a pàigeadh nach na bliadhna.

Tha pàigeadh air gu luchd-gabhail am Breatainn, an New Zealand's an dùthchannan eile air son \$1.52, neo 6s. 3d. 'sa bliadhna.

Tha pàigeadh iad-san a bhios a sgrìobhadh a' fàilte air 'n ionnsaidh an aire nach sgrìobhadh ach air aon taobh d' an duileig, agus nach bi an sgrìobhadh tuilleadh us meanbh.

Brodh gach litir us eile air a seòlaidh gu,

J. G. MacKINNON,
Publisher 'Mac-Talla,'
Sydney, Cape Breton

SIDNI, IUN 5, 1897.

Tha saor-dhionaidhearan Shidni a' dol do'n champa Di-luain, agus tha a mhor-chuid de dhaoine 'og a bhaile a' dol còmhla riutha, agus na clo-bhualadairean am measg chàch. Tha e mar sin gu bhi gle dhoirbh na paipearan-naigheachd a chur a mach mar is abhaist, agus tha sinn air son rabhadh a thoirt do luchd-leughaidh MHC-TALLA, ged a bhiodh e car anmoch gan ruigheachd air an t-seachdain 'sa tighinn, gun ioghnadh sam bith a bhi orra. A dh' inuse na firinn, cha'n eil sinn fathasd cinnteach an urrainn dhuinn a chur a mach idir a cheud seachdain, oir tha ar cuid-ne de na clo-bhualadairean a dol dh'an champa gu h-iomlan. Ach mur urrainn duinn a chur a mach a cheud sheadhdain, ni sinn ar dicheoll air àireamh na seachdain an deigh sin a bhi cho math 's nach bi aithreachas sam bith air an luchd-leughaidh air son a bhi as aonais aon seachdain. Cha'n eil coire sam bith ri chur air na clo-bhualadairean air son iad fhéin a cheangal ris an arm, oir tha an obair a th'aca gle chuingeil, agus bidh e na fhaoth'chadh mor dhaibh faotainn a mach do'n àile fad che'la-deug. A bharrachd air sin, cha'n eil teagamh nach eil toil aca nochdadh gu bheil iad dileas do'n bhan-righ agus ullamh gus an dùthaich a dhion uair sam bith a bhios feum aic air.

Tha muinntir Phort Morien a' gearan gu mor air mar a tha Cuideachd a Ghuail a' déiligeadh riutha, agus tha na h-aobhair aca. O chionn da bhliadhna nise, cha'n eil ach gle bheag obrach ga deanamh anns a mhéinn, agus tha choltas air gur ann a tha i dol a sgu gur buileach. Tha an sluagh a nise cur tagradh air beulaobh Riaghladh Nobha Scotia, agus tha iad a cur rompa mur dean sin feum dhaibh, gu'n cuir iad a chùis na's fhaide air falbh. Ma dhùinear suas a mhéinn, bi'dh e 'na chall mor dhaibhsan aig am bheil fearainn agus taighean timchioll oirre, agus is còir dhaibh gach ni a tha 'nan comas a dheanamh an aghaidh sin.

Gheibhear anns an àireamh so litir o "Bhodachan a' Ghàraidh." Tha e còltach a reir a sgeòil-san nach b'i 'n dùthaich so na h-aonar aig an robh earrach agus toiseach samhraidh fiuch. Ma bha uisge aca anns an t-seann-dùthaich a bheireadh na h-earbaill as na h-eich, bha e cheart cho dona sin anns an dùthaich so. Agus bheir e beagan faoth'chaidh do mhtintir na dùthcha so a chluinntinn nach iad-san a mhàin a bha fulang le droch shide.

Tha Sgoil nan Dall a' tairgse foghlum a thoirt a nasguidh do neach sam bith eadar sia bliadhna us bliadhn' air fhichead a dh' aois, a tha dhith air fradhairc. Tha rùm aca anns an sgoil an dràsda do shia fiched.

Cha do shuidh cùirt na siorrachd fhathast; Tha 'm breitheamh Dodd cho tinn 's nach b' urrainn da a frithealadh, agus tha i air a cur seachad gu Iulaidh.

Tha bòrd-sgoile na siorrachd ri bhi cruinn an tigh-na-cùrtach Di-ciadainn s'a tighinn.

Sgeul mu Eirionnach.

Tha e air aithris gu'n d' thainig Eirionnach turas a dh' aon de mhéinnean Cheap Breatainn air seòl cosnaidh. Cha robh e riamh roimhe 'g obair am mèinn agus mar sin bha e tur aineolach oirre. Bha e glé dhéigheil air "Mac-an-Tòisich," agus cha robh e ach gann air tighinn 'nuair a thòisich e air òl gus na dheireadh 'n do ghabh e 'n daorach. Agus air dhaibh faotainn a mach nach robh e riamh 'san toll-ghuail thug iad sios e, gun aithne, gun chuimhne agus chàraich iad e ann an aon de na seòmraichean. 'Nuair a thug e greis 'na chadal, dhùisg e a'm breislich, 'sa fosgladh a shùilean, dh' amhairc e le uamhann mu'n cuairt dha, 's ga fhaighinn fhéin an àite uaignidh, oillteil, dorcha, gun solus oidheche no latha, shàoil leis gur ann an ifrinn a bha e, agus le crith anama us diteadh cogais dh' éubh e mach. "O mo thruaighe! mo thruaighe! Nach truagh gu'n do bhlais mi riamh air boinne dhe'n stuth mballaichte a choisinn dhomh fhéin an t-àite aingidh so." Thòisich e ri gul gu goirt, a caoidh 'amaid-eachd agus a ghòraiche, 'nuair a chunnaic e duine anns an robh solus, dorcha, tacan bhuidhe. Rinn e mach gur h-aon dhe na droch spioraid a bh' ann. Cha dheanadh eagal feum; thriall e le eagal bàis g'a ionnsuidh. Bha e 'na thosd. Cha b' urrainn dha bruidhinn. Chuir am fear sin fàilte chridheil air, ni a thog a mhisneach gu mor, agus a' toirt fanear gu robh e sgith, lag, fann, thug e mach botull de Mhac-an-Tòisich us thairg e dram dha. Thug an t-Eirionnach greis a' coimhead air le ioghnadh agus toileachas, agus an sin rug e air a bhotull is 'ga òl thuir e:—"Air do shlàinte, 'Fhir-mhosaich, gu dearbh 'nam biodh fhios agam gu robh a leitheid so de stuth ri faotainn agad cha bhiodh urad eagal agam romhad 'sa bha."

A. S.

MacCoinnich & Co.

Tha sinn an deigh stòr ùr tàillear-achd fhosgladh

ANN AN LOUISBURG,

agus tha sinn aig an am cheudna a' cumail air adhart air an t-seann laraich,

ANN AN SIDNI.

Aodaichean Matha dhe gach seorsa.
Gearradair air ur-ionnsachadh
ann an Sgoil ghearraidh
Whitchell, an New
York.

Theid sinn an urras air an obair.

Mac Coinnich & Co.

F. W. MORLEY,

DOTAIR FRADHAIRC

An aon fhear dhe sheòrsa th' air Eilean Cheap Breatainn.

Faodar fhaicinn anns an stòr aig F. & J Morley.

Neach sam bith aig am bheil droch fhradh arc, no tha cosg speuclair nach eil a freagairt dha's coir dha togal air.

Tha stoc math de speuclairean 's de ghlaime achan sùil aige, agus ni e suas nungaidhean air son leigheas agus ceartachadh shùilean.

Sidni, C. B. Feb. 1, '96.

C. H. HARRINGTON & CO.

Soithichean Dinnearach, Soithichean Ti, Soithichean Seomar, Soithichean Creadha dhe gach seorsa, SAOR.

Caiseart dhe gach seorsa, Brogan Botainnean, Rubbers, &c., &c Iad uile math 's na prisean ceart.

Amhlan, Flur, Min, Ti, Siuca-Siabunn, Molasses, Olla, Mart fheoil, Muc-fheoil, Sgadan. A seorsa's fhearr.

Fiodh, Buid, Laths, Clachan creadha, Aol, agus iomadh ni eile air am bi feum an am togail thaighean.

C. H. Harrington & Co.

Sidni, C. B.

H. D. MAC ILLE-MHAOIL,

NYANZA, C. B.

Tha e creic CLOTH, DRUGAID, agus PLAID-EACHAN "EUREKA" air a cheart phris air am beilear 'g an creic aig na muillin.

Tha Factoridh Eureka air aon de'n fheadhainn a's fhearr an Canada. Choisinn na Plaidachan a thatar a' deanamh innte DUAIS AIRGEID aig Exhibition Chanada da uair.

Chreic e an uiridh fadh cheithir cheud deug dolair (\$1400.00) dhe na h-aodaichean so an coimeamh Clòimhe, agus tha dùil aige barrachd air sin a chreic am bliadhna.

Tha luchd-gnothuich (agents) aige mar a leanas:—Ann an Siorrachd Inbhirnis, Niall Mac Ille-mhaoil, aig Loch Ainslie, agus D. D. Mac Fhionghain, Taillear, an Orangedale; an Siorrachd Cheap Breatainn, Tearlach E. Clark, aig Cross Roads Leitche's Creek. Tha mu dheichair fhichead sampull aodaich aca, agus theid aca air seòrsa sam bith a thoirt dhuit o chd latha 'n deigh a chloimh chur air falbh. Am bheil iad math? THIG AGUS FAIC.

NAIDHEACHDAN.

Thainig soitheach-cogaidh Frangach, *La Cloch-eterie*, a stigh do 'n acarsaid maduinn na Sàbaid s'a chaidh, agus tha i stigh fhathast. Tha dùil ri àir-eamh de na soithichean Frangach a bhi stigh ré an t-samhraidh.

Tha buidheann de robairan a cur iomguin air muinntir Ontario. Aon oidhche air an t-seachdain s'a chaidh, bhris iad a stigh do bhanc ann am Blackbridge, agus ghoid iad mìle dolair de dh' airgead a bharrachd air paipearan a b' fhiach naodh mìle.

Tha am bàta-smùide *Marion* gu tòiseachadh air a dhol air a cuairtean àbhaisteach air lochan Bhras d' Oir Di-luain. Bidh i a' fàgail Shidni gach maduinn Di-luain, Di-ciaduin, 's Di-haoine, agus a' tilleadh gach feasgar Di-màirt, Dior-daoin, 's Di-satharna.

Tha trioblaid a rithist am measg nan Innseanach anns an Iar Thùath. Mhort Innseanach, d' am b' ainm Guth Cumhachdach, buachaille sprèidhe faisg air Batoche, agus an sin dh' fhalaich e e-fhèin ann an tom coille, agus mharbh e dithis no trì air eile fhad 'sa bha e an sin. Mu dheireadh chuireadh daoine 'na dheigh le gunna *galling* agus chaidh a mharbhadh.

Bha coinneamh clèire ann an Eaglais St. Andrew's Di-ciaduin, aig an d' fhuair Mr. Iain Mac-an-Tòisich ceal searmonachaidh. Fhuair Mr. Mac-an-Tòisich a mach a' colaste air an earrach so le cliù mor dha fhéin, agus cha 'n eil teagamh againn nach bi e 'n ùine ghoirid air a shuidheachadh ann an coithional. Tha sinn an dòchas gu faic e iomchuidh faireach ann an Ceap Breatunn.

Tha muinntir Montreal agus mor-roinn Chuibèic o chionn treis a dh' ùine a' cur eolas air crìtheanna-talmhainn. Oidhche Dior-daoin air an t-seachdain s'a chaidh, bha crith uamhasach ann a chuir na taighean air chrith, agus a chuir eagal mor air na h-uile. Mhair a chrith faisg air cairteal mionaid, agus mu leth-uair na deigh bha fuaim mor ann a mhair àireamh mhionaidean.

Chaidh soitheach-seolaidh a dh' fhalbh a Sidni Tuath a sheachdain gus an diugh, a chall le dhol air tìr faisg air St. Pierre 'sa mhaduinn Didònaich. Chaidh an sgioba shàbhail, ach chaill iad an cuid gu h-iomlan. Cha robh de dh' airgead urrais air an t-soitheach ach sia ceud dolair, agus cha robh sgillinn air an luchd. Bhùineadh an soitheach do Chaipitean Hickey, an Sidni Tuath.

Tha àireamh mhor de mhèinneadairean Nobha Scotia air tigh'nn do Cheap Breatunn air an t-samhradh so. Tha mìran dhiubh a Springhill; tha chisean cho mi-dhòigheil anns a' mhèinn sin 's gu bheil moran de na daoine 'ga fàgail. Tha eagal oirnn nach mor is fheaird iad tigh'nn an taobh so; tha chuid mhor de na mèinnean cho fad air ais 's nach eil obair eadhon aig na daoine bha anna roimhe.

Tha soitheach-cogaidh Breatunnach ri bhi 'san acarsaid so air latha Iubili na bàn-righ'nn. Chaidh litir a chur dh' ionnsuidh an admiral deireadh an earraich ag iarraidh air, nam b' urrainn da, aon de na soithichean a tha fo chomanda a chur do 'n acarsaid air an latha sin. Oidhche Dior-daoin s'a chaidh, fhuar an t-ard-bhailidh, Mr. Crowe, fios uaithe ag innse gu robh e dol a chur a *Phelican* g'ar n-ionnsuidh. Cha 'n eil anns a *Phelican* ach soitheach beag, ach tha féil mhor air na soithichean-cogaidh air son an lath' ud, agus tha àireamh de bhailtean a tha moran na 's motha na Sidni aig nach bi uiread us aon soitheach fhéin—beag no mor. Cha 'n eil teagamh, mar an ceudna, nach bi soitheach Frangach a stigh, air chor 's nach e h-uile h-àite bhios cho math d'èth ri ceanna-bhaile Cheap Breatunn.

Chaochail Mairi Dhomhnallach, nighean do Chailean Domhnallach 'san Eilean Chruinn an Mira, ann am Boston a sheachdain gus an Di-ciaduin s'a chaidh. Thugadh a corp dhachaidh gu bhi air adhlacadh.

Tha tigh-òsda Shidni a nise ann an lannan Mr. Hannington, a Truro, cha 'n ann aig Mr. Mitchell mar a thuir sinn air an t-seachdain s'a chaidh. Bha Mr. Hannington roimhe so a' cumail tigh-òsda ann an Truro.

Chaidh bristeadh a stigh do bhùth dealbhaidh, Mr. Allen, ann an Sidni Tuath, oidhche Di-haoine air an t-seachdain s'a chaidh, agus bha gach ni air an d' fhuair na béistean greim air a mhilleadh. Cha d' fhuair eadh a mach fhathast eo iad.

Chaochail fear Benjamin Cann, a mhuinntir Sidni Tuath, anns an tigh-chaotach an Danvers, faisg air Gloucester, Mass. Cha robh e anns an tigh ach ùine ghoirid; chaidh e as a rian le buille a fhuair e anns a' cheann, air dha tuiteam le staidhir.

Chaidh fear Uilleam Mac Neachtain a chur an greim o chionn ghoirid ann an Lunenburg, N. S., air son a bhi deanamh 'sa creic stuth-làidir gu mi-laghail. Chaidh a phoit-dhubh a thoirt uaithe, chuireadh ceud dolair de chàin air, agus fhuair e mìos dhe 'n phrìosan.

Chaidh gill' òg do 'm b' ainm Iain Burrows, aois choig bliadh' deug, a mharbhadh ann am mèinn Springhill Di-satharna s'a chaidh, le torr cloich a thuiteam air. Bha aca ri chladhach as, agus mu'n d' fhuair iad sin a' deanamh bha e marbh. Tha bràthair dha ag obair ann an aon de mhèinnean Cheap Breatunn.

Tha Connolly, am fear air am bheil àmbrus gur h-e mharbh Oliver Fuller ann an Avonport, N. S., mu mheadhon an earraich, a' seasamh cùrtach ann an Kentville air an t-seachdain so. Cha do chuireadh crìoch air a chàs fhathast, ach a reir gach coltais, tha Connolly ciontach, agus diolaidh e air a shon.

Chaidh duin' òg a mhuinntir Cheap Breatunn, Ioseph Mac Néill, a mharbhadh air an rathad iarunn faisg air New Glasgow, 'sa mhaduinn Di-màirt. Bha e mu oche bliadhna fichead a dh' aois, agus bha e anns an obair-iarunn am Ferrona o chionn da bhliadhna. Bu mhac e do Niall Mac Néill, an Còbh a Bheabhair. Chaidh a chorp a thoirt dhachaidh gu bhi air adhlacadh.

Tha na h-uisgeachan a bh' ann air an t-samhradh so an deigh fàs math a thoirt air an fhiar, agus air corca 's siol eile far an d' fhuair a chur; 's fhada bho nach robh coltas cho math orra mu 'n àm so. 'S e chuis a's miosa gu robh an t-side cho fliuch gu ruige so 's nach robh dòigh aig daoine air moran curachd a dheanamh, gu h-àraidh ann an àiteachar far an robh an talamh bog. Ach theagamh gu 'n tig side mhath an deigh so, agus ma thig, cha 'n eil e tuilleadh us annoch fhathast.

Tha muinntir Shidni a nise 'g obair air pàirce bhriagha dheanamh air rudha nam *barracks*. Tha 'm fearann sin a nise aig a' bhaile air fhaotainn o'n àrd-riaghladh; tha beagan mail ri phàigheadh gach bliadhna, agus tha na *barracks* ri bhi air am fàgail aig na saighdearan, cho math ri àite air am bi iad a dol troimh chluich-airm; ach a mach o sin fhéin, 's leis a' bhaile an rudha, agus 'se ar barail gu bheiltear 'ga chur gu deagh bhuil 'nuair a thatar a' deanamh pàirce d'èth. Tha daoine 'g obair ann o chionn da sheachdain, 'ga ghlanadh 's ga thiormachadh 's a' cur chraobhan ann. Tha iad air son e bhi ann an deagh uidheam romh latha na h-Iubili. Tha a phàirce gu bhi air a h-ainm- eachadh air an latha sin.

C. P. MOORE.

THA SINN A CREIC,

Paipear-tearra	Tairnnear.
Luaidhe	Glaine
Glasan	Tuaghannan
Saibh	Olla
Sguabaichean	Bucaidean.
Lainntearan	Fudar
Sgeinein	Siosaran
Paipear-tubhaidh.	

SAOR AIR SON AIRGID.

Seall an so air an ath sheachdain.

NIALL Mac FHEARGHAIS,
Taillear.

SIDNI - - - C. B.

NIALL DOMHNALLACH,
CEANNAICHE.
T i, Siucar, Amhlan, Milsean
an, &c.

Leabhraichean Gailig dhe
gach seorsa.

Mu choinneamh Tigh-Osda
Dhunlap.

BADDECK, C. B.

Tha e na fhear-gnothuich do'n. MHAC-TALLA,
agus faodar pris a phaipear, agus ainmean luchd
ghabhail thoirt dha.

(Air a leantuinn o thaobh 371.)

Ged tha aon no dha d'ar marbhrannan Gaidhealach airidh air urrain, cha 'n eil moran, a mach bho na marbhrannan a gheibhear anns an t-seana bhàrdachd. Agus ged bhiodh iad na b' fhearr na tha iad, tha iad, thar cheann, tuillidh 'us fada; agus, gu sonruichte, tha tuillidh 's a choir ann diu. Ma bhithas tu a' cumha' gach ni a chailleas tu, agus a' deanamh marbhrann do gach neach a gheibh bàs, fasaiddh an "Cumha" agus am "Marbhrann" air bheag luach. Tha mi meas gur ann mar so a thachair anns a' Ghaidhealtachd. Cha 'n eil bàta a theid air creig, no gamhainn a bhriseas a chas, nach faighear cuid-eigin a ni oran cho tuirseach agus ged thigeadh sgrios air an duthaich. Cha 'n eil neach a gheibh bàs, ma chaidh e 'n urras ort ann am fiach crùn, no ma bha e cho caoimhneil agus nach b' urrainn e ainfiach a phaigheadh, no cho fialaidh agus gu 'n d' thug e 'theaghlach gu bochduinn, nach faighear sgonn-bhard anns an sgireachd a bheir éubh cho goirt agus ged rachadh Cuilfhodair a chur 's a chall as ùr. An ni a tha aig gach neach cha mhor is fiach e. 'S e gainnead an òir ann an tomhas mor a dh' fhàg cho luachmhor e. Agus bhiodh na marbhrannan Gaidhealach na b' airidh air cliù na 'm biodh iad na b' annas-aiche na tha iad. Theirear air uairean 'n ar measg: "Is fearr sgàineadh na biadh maith a leigeadh am mughadh," ach saoilidh mi gur e is firinniche agus is freagarraiche a radh: "Is fearr sgar na sgàineadh."

Anns an linn Oiseinich bha am marbhrann buadh-mhor mar theagasg; agus, mar a chunnaic sinn, bha i cliuiteach 'na gnè. Ach eadhon anns an àm sin bha i aon-taobhach. Tha mi smuaineachadh gu 'm faod àm a bhà ann an eachdraidh sluaigh anns an coir leigeadh leis na mairbh cliù nam marbh a sheinn, mar a tha fios againn, air ughdarras neo-mhearachdach, gu 'm faod àm a bhà ann am beatha an duine an uair is e 'dhleasdanas "leigeadh leis na mairbh am mairbh fein adhlac." Cha 'n eil mi ro chinnteach nach d' thainig a leithid so de àm ann an eachdraidh nan Gaidheal an Albainn. 'S e cron ar latha-ne, tha mi meas, gu bheil ar suil a mhàin 'n ar deigh. Cha 'n eil sinn a' sealltainn mu 'n cuairt duinn no idir air thoiseach oirnn cho tric agus a bu choir dhuinn. Cha bu mhaith leam iarraidh air neach na bu lugha de thlachd altrum mu 'n àm a dh' fhalbh, no na bu lugha de urram a thoirt do na daoine treuna a dh' fhag an aimsir sin cho ionmholtta agus cho òmraiteach. Is falluinn mhaiseach gradh do d' shinnsearan airson sgeudachadh do ghiulain; ach ma bheath-aicheas tu an inntinn a mhàin air cuimhne na chaidh seachad, gheibh thu mach, an uair a bhithas e tuillidh agus anmoch, gu'n robh thu 'g a beathachadh air plaoisg. 'S e ar dleasdanas amharc 'n ar deigh le tlachd agus le h-urram; ach is e gu sonruichte ar dleasdanas amharc mu 'n cuairt

oirnn agus romhainn. Cuiridh sinn an t-urram is freagarraiche air an àm a dh' fhalbh, agus bheir sinn a' chliù is airde do na daoine o'n d' thainig sinn, le bhì coimh-lionadh dleasdanas ar latha fein air a leithid de dhoigh agus gu 'm bi ar giulan cothromach ann an sealladh an t-saoghail, agus gu sonruichte ann an sealladh ar coguis fein;—air a leithid de dhoigh agus an uair a thig an t-àm anns am bi sinne air ar n-aireamh am measg nam marbh, gu 'm bi ar cuimhne air a' gleidheadh urail aig na ginealaich a thig 'n ar deigh, co-dhiu bhithas no nach bi i air a sgrìobhadh ann an leabhar no air lic, air chrò agus gu 'm faodar a radh mu'r dheibhinn le firinn: "Ghluais na daoine ud iad fein air dhoigh a bha airidh air an latha fein, air an duthaich iomraitich d' am buineadh iad, air na daoine treuna a bha air thoiseach orra, agus oirne a thainig 'n an deigh." D. M. K

Long Mhor nan Eilthireach.

LE TORMAID MAC LEAID, D. D.

Air pileadh dhomh air m' ais o I Chalum-Chille, thàinig sinn, air an aon fheasgar shàmhraidh a b' àillidh a chunnaic mi riamh, do àite tearuinte fàsach, a tha ann an ceann a tuath an eilein Mhuilich. Air leam, nach faca mi cala loingeis idir a tha air a dhion o éirigh fairge agus o chumbachd stoirm mar tha e. Tha eilean fada caol 'ga chuairteachadh air an taobh a muigh, a' sgaioleadh a sgiathan gu càirdeil mu'n cuairt air gach soitheach beag agus long, a tha 'g iarraidh fàsach 'na thaic o dhrum a' chuain, no tha feitheamh ri sid mara gus an rugha-mor a ghabhail. Air an làimh dheis mar chaidh sinn a stigh, tha'm fearann ag éiridh gu corrach cas. Bha sinn a' seòladh ri bile nan creag, agus bha geuga nan craobh a' lùbadh dlùth dhuinn. Thàinig fàileadh a' bharrach oirnn air oiteag an t-sàmhraidh, agus bha mìl' eun beag le'n ceileiribh binn a' seinn air preas, a' cur failte oirnn, 'nuair a bha sinn a seòladh seachad orra gu réidh sàmhach. Cha robh taobh a thionndaidhinn mo shùil nach robh 'n sealladh taitneach. Bha na beannta àrda Mòrchuanach, 's iad uaine gu'm mullach; Suaineart le chnocaibh 's le thulaichibh bòidheach, 's an Leather-Morthairneach a' sineadh uainn, a' deanamh gairdeachas ann am blàthas an fheasgair shàmhraidh. Aig ceann shuas a' chaoil chi mi,

—“Bheinn àrd a's àillidh sniamh,
Ceann-feadhna nam mìlte beann;
Bidh aising nan damh 'na ciabh,
'S i leaba nan nial a ceann.”

An uair a dhlùthaich sinn a stigh, cha robh ri fhaicinn ach croinn nan loingeas, am brataichean a' snàmh gu fann ris an t-soirbheas; 's cha robh ri chluinntinn ach farum ràmh, a's torman nan allt agus nan eas, a bha tuiteam o iomad sgàirneach àrd do'n chaladh a bha nis a' fosgladh gu farsuing romhainn. O thaobh gu taobh do'n tràigh air an dara làimh, tha sràid do thighibh

mora co geal ris an t-sneachd; 's gu grad air an cùl tha uchdach chorrach chas, far am bheil an calluinn, an caorann, agus an t-uinnseann a' fàs gu dosrach, co dlùth dìreach os ceann nan tighean a tha fodhpa, 's gu bheil an geugan, air leat, a' lùbadh m' am mullach. Air bràigh a' bhruthaich chi thu 'chuid eile de'n bhaile eadar thu 's faire, ionnus gur duilich dhuit aite 's bòidheche agus a's neo-chumanta fhaicinn. Ach 's ann a mach sa' chaladh a bha 'n sealladh a b' fhiach fhaicinn; na ficheadan soitheach eadar mhòr agus bheag, iomad eithear caol le'n ràimh uaine, a' bhirlinn riomhach le 'siùil gheala, 's an long-chogaidh le 'croinn arda 's le brataich rioghail. Ach 'nam measg uile chomharraich mi aon long iohòr a thug bàrr orra air fad: bha iomad bàta beag a' gabhail d'a h-ionnsuidh, a's mhoth-aich mi gu'n robh iad a deanamh deas 'ga cur 'fa sgaoil. Bha aon duine leinn a thainig oirnn ag cùlthaobh Mhuile, a's gann a thog a cheann fad an latha, a bha nis ag amharc gu h-ionaguineach air an luing mhòir so. “An aithne dhuit,” thubhairt mi ris, “ciod i an long mhor so?” “Mo thruaighe,” a deir esan, “'s ann dhomh is aithne; 's duilich leam gu bheil barrachd 'sa b'àill leam do m' iuchd-eòlais innte: innte tha mo bhràithrean agus moran do 'm chaomh chàirdibh a' dol thairis air imrich fhada mhuladach do America mu thuath; agus is bochd nach robh agamsa na bheir-eadh air falbh mi euideachd.”

Tharruing sinn a hunn 'g an ionnsuidh; oir tha mi 'g aideachadh gu'n robh toil agam na daoine blàth-chridheach so fhaicinn, a bha 'n diugh a dol a ghabhail an cead deir-eannach a dh' Albuinn, air tòir dùthcha far am faigheadh iad dachaidh bhunaiteach dhoibh féin agus d'an teaghlachibh. Cha'n eil e comasach a thoirt air aon duine nach robh san làthair, an sealladh a chunnaic mi 'n so a thuigsinn. Cha tig an là a theid e as mo chuimhne. Bha iad an so eadar bheag agus mhor, o'n naoidhein a bha seachduin aois a dh' ionnsuidh an t-seann duine a bha tri fichead bliadhna 's a deich. Bu deist-inneach ri fhaicinn an tròm-mhulad—an iarguinn inntinn,—an imcheist, 's am bris-eadh cridhe a bha air a dheargadh gu domh-ainn air aghaidh na cuid bu mho dhiubh, a bha 'n so cruinn o iomad eilean agus earrann do'n Ghaeltachd.

Bheachdaich mi gu h-àraid air aon duine dall aosmhor, bha a 'na 'shuidhe air leth, a's triùir no cheathrar do chloinn ghillean mu'n cuairt da, a shean ghàirdeana thairis orra, iad a' feuchainn co bu dlùithe a gheibheadh a stigh r'a uchd, a cheann crom os an ceann, 'fhalt liath agus an cuail-eanna dualach donn-san ag amaladh 'na chéile, agus a dheòir gu trom frasach a' tuiteam thairis orra. Dlùth dha aig a chos-aibh bha bean thlachdmhor 'na suidhe ag osnaich gu tròm ann an iomguin bròin; agus thuig mi gu'm b'e a fear-pòsda a bha spaisd-earachd air ais agus air aghart le ceum

goirid, agus le làmhaibh paisgte. Bha sealladh a shùl luaineach neo-shuidhichte, agus 'aghaidh bhuarite ag innseadh gu soilleir nach robh sith 'na inntinn. Tharruing mi dlùth do'n t-seann-duine, agus dh' fheoraich mi dheth ann an caoimhneas cainte, an robh esan ann am feasgar a làithean a' dol a dh' fhàgail a dhùthcha? "Mise," deir esan, "a' dol thairis! cha 'n eil! Air imrich cha teid mise gus an tig an imrich a tha feitheamh oirnu air fad; agus an uair a thig, cò an sin a theid fo m' cheann do'n chill? Dh' fhalbh sibh! dh' fhalbh sibh! dh' fhàgadh mise 'm aonar an diugh, gu dall aosda, gun bhràthair, gun mhac, gun chùl-taice; agus an diugh, là mo dhunaich, Dia thoirt maitheanas domh, tha thusa, 'Mhairi, mo nighean, m' aon duine cloinne, le m' oghaichibh geala gaolach, a' dol gu m' fhàgail. Tillidh mis' an nochd do'n ghleann ud thall; ach cha'n aithnich mi an làmh a tha 'ga m' threòrachadh: cha tig sibhse, a leanaba mo ghràidh, a mach an c-inneamh an t-seann-duine: cha chluinn mi tuillidh briagail 'ur beòil ri taobh na n-aibhne; 's cha ghlaodh mi tuillidh, ge nach bu léir dhomh 'n cunnart, Fuirchibh air 'ur n-ais o'n t-sruth: 'nuair a chluinneas mi tabhunn nan con, cha leum mo chridhe ni 's faide, 's cha'n abair mi, Tha mo leanaban a' teachd. Cò a nis a stiùras mi gu fàsgadh 'n tuim, 's a leughas dhomh an leabhar naomba: c'ait, an ath-oidhche, 'nuair a theid a ghrian fodha, am bi sibhse, a chlann mo rùin; agus cò a thogas leamsa laoidh an anmoich?" "O! athair, ars' an nighean, 's i dlùthachadh ris, "na bristibh mo chridhe." "Am bheil thu 'n so, a Mhairi," a deir e: "c'ait am bheil do làmh? Thig ni's dlùithe dhomh, m' fheudail thu do mhnàibh an domhain, is sòlasach leam do ghuth. Tha thu 'dealachadh rium:—cha 'n eil mi cur iomchoir' ort, 's cha mho tha mi gearan. Falbhbh, tha mo làn chead a' ad, tha beannachd do Dhé agad. Bi thusa mar bha do mhàthair ronhad, dleasdaneach. Air mo shonsa, cha'n fhada bhitheas mi: chaill mi 'n diugh mo gheugan àillidh, agus is faoin an oiteag a leagas mo cheann; ach fhad 's is beò mi seasaidh Dia mi: bha e riamh leam anns gach cruaidh-chàs, agus cha tréig e nis mi. Dall 's mar tha mi, tha e féin, buidheachas d'a ainm, a toirt domh sealladh air mo charaid is fearr air a dheas-laimh, agus 'na ghnùis is léir dhomh caomhalachd agus gràs. Tha mi sa' cheart am so a' faotainn neart uaithe. Tha 'gheallanna teachd dhachaidh gu m' chridhe. Feudaidh meanglain eile fàilneachadh; ach cha searg craobh na beatha.—Am bheil sibh air fad làimh rium?" a deir e: "éisdibh; tha sinn a nis a' dealachadh: tha sibhse a dol do dhùthaich fad' as, agus is math a dh' fheuidte mun ruig sibh, gu'm bi mis' anns an dùthaich àrd-ghrianach, far am bheil dòchas agam gu'n coinnich sinn fathast a chéile, far nach bi imrich no dealachadh a chaidh: cha bhi; oir cha 'n eil sannt no ciocras oir air nèamh.

Bithidh sinn an sin gu sìorruidh le chéile, agus gu sìorruidh le Dia. Siabar gach deur o'n t-sùil, agus bithidh la a bhroin thairis. Bithibh cuimhneach air Dia 'ur n-aithriche, 's na tuitibh o aon deagh chleachdadh a dh' fhoghlum sibh. Moch agus anmoch lùbaibh an glùn, mar a b' àbhaist duinn, agus togaibh an laoidh. Agus sibhse, mo leanabana, a bha mar shùilean agus mar luirg dhomh; sibhse a shaoil mi a chàireadh an fhòid ghorm tharam, an éigin duinn dealachadh? —Dia a chuideachadh leam!"

Cha b' urradh dhomh fuireach ni b' fhaide: bha gheola bha gus an seann duine a thoirt gu tìr a' tarruing suas ri cliathach na lunge: chaidh iadsan a bha feitheamh air a dh' innseadh dha gu'm feumadh e falbh. Theich mi uatha: cha robh e ann am chomas a bhi 'm fhianuis air an dealachadh bochd.

Thachair tarbh crosta uair air duine bha car faoin, agus ghabh e na bhàd gus a reubadh. Bha bata mor glas aig an duine, agus chum e a nàmhaid air falbh leis, gus an d' fhuair e cothrom air greim a dheanamh air earball a bheothaich. Chum e a ghreim gu daingeann, agus dh' éirich e air leis a bhata nu na cliathaichean, gus mu dheireadh an robh an tarbh bochd a raoiceil aige. "Faodaidh tusa sin," ars esan, "ach 's math an airidh; tha fhios agad gle mhath gur tu fhéin a thòisich.

Cha mhor is fhiach an càirdeas nach ruig thu 'nuair a bhios trioblaidean agus ànraidhean an t-saoghail a cur cruaidh riut. Cha 'n eil annta-san nach bi 'nan càirdean dhuit ach a mhàin nuair a bhios gach ni a' dol gu math leat, ach nàimhdean—madaidh-alluidh ann an cullaibh chaorach.

Taghail aig Stor

MATHESON, TOWNSEND & CO.,

agus faic na tha aca do

bhathar de gach seorsa agus

e ri reic gu saor.

Math ar uthecha tha 'nar beachd

CARADH

Uaireadairean

Glanadh,	\$0.50
Mainspring,	.60
An da chuid,	1.00

W. H. WATSON

Air an t seann Laraich,

Baddeck, C. B.

D. A. Mac Fhionghain,
Fear-Tagraidh, Comhairliche, No
tair, Etc.
Baile-Sheorais, E. P. I.

Joseph A. MacGillios, Q. C., M. P.
Fear-Tagraidh, Comhairliche,
Notair, &c.
SIDNI, C. B.

Dr. G. T. Mac Gilleain
DOTAIR FHIACAL,
OIFIG — Os cionn Stor Harrington,
SIDNI, C. B.

A. J. G. MacEachuinn,
Fear agraiddh. Comhairliche
Notair, &c.
Fear-ionaid aid chuirtean Nova Scotia
Quebec agus Newfoundland.
SIDNI, C. B.

Siosal & Crowe,
Fir-Tagraidh, Comhairlichean Notairean &c
SIDNI, C. B.
CAILEAN SIOSAL. W. CROWE.

D. A. HEARN.
Fear-Tagraidh, Notair &c. &c.
SIDNI, C. B.

Gach seorsa bathar
—AIG—
McDonald Hanrahan & Co.,
SIDNI, C. B.
PRISEAN ISEAL.
BATHAR MATH.

Iain Ghlinne Cuaich.

Ach Iain Ghlinne Cuaich
Fear do choltais cha dual da fàs
Do chùil bachlach nam buadh
Air a phleatadh mu 'n cuairt gu bhàrr;
Beir an t-soiridh seo bhuam
Dh' ionns' an fhleasgaich is uaisle dreach
Air na bhùilich mi m' ghaol
'S a chuir saighead an aoig fo m' chneas.

haoil, nach cuimhn' leat an la
A bha sinn san àth leinn féin
stu nach dianadh, ghaoil, m' àicheadh
Nam bithinn-s' san àm ga d' réir;
ach cuim bhithinn-s' fo ghruaim
Ged tha mi san uair gun chéill,
chaora bhi slàn
'S am madadh bhi làn d'a réir.

Tha tug mise mo speis
Do dh' fhear eil' tha fo 'n ghréin ach thu,
S chu toir as do dhéigh
Gus an càirear mi 'n céis tha dùint;
Ach Iain 's a ghaoil
Ce mar chuir thu mi faoin air chùil,
Gun chuimhn' air a ghaol
Thug sinne mar aon an tùs.

Cha b'e doire gun diù
As na bhuaimear a fiùran àrd,
Slat na choille thugh dhlùth
Air a lùbadh le mios gu làr;
Is e do phearsa dheas ghrinn
Dha 'n tug mise mo ghaol thar chàch;
Cha 'n eil cron ort ri inns'
O mhullach do chinn gu d' shail,

Slat dhe 'n chraoibh a b' àillt
As a ghàradh am biodh na h-eòin,
'S cha b'e umaidh nan Gall
Dha 'n do chrom mi mo cheann co mòr,
Far am biodh 'n t-abhull fo bhlàth
'Sa ghàradh am biodh na seòid,
'S cha b'e crionach nan crann
Dha 'n tug mise mo ghaol 's mi òg.

Is iomadh maighdinn ghlan òg
Thig le furan a'd' chòir air stràid,
Ged tha m' fhorstan-s' cho cruaidh
'S gu 'n d' thug mi dhut luaidh thar chàch;
Ach an trian chuid de d' chliù
Cha chuir mise an céill an tràths,
Gun eòlas as ùr
Gus am fiosraich mi thu ni 's fhearr.

B'e miann mo dhà shùil
Bhi 'coimhead gu dlu a' d' dhéigh,
'S gu 'm b' airidh mo rùin-s',
Air bean-oighre a chrùin fo sgéith.

Bha mi uair 's cha do shaoil
Gu 'm bithinn cho faoin mi féin,
'S gu 'n tugainn mo ghaol
Do dh' fhear a choimhdeadh cho faoin a'm'
dhéigh.

Ach 'se beus do gach aon
De mhnathan an t-saoghail gu léir,
Bhi ga 'm mealladh araon
Le sgeulachdan faoin a béul,

Cha d' thug mise mo ghaol
Air dhòigh 's gu 'm faod mi chleth,
Cha b'e 'n giullan bochd truagh
Ris na tharruinn mi suas mar fhear;
Ach an t-òigear deas ùr
Cas a dhireadh nan stùc-bheann bras,
Dhianadh fuil air an driùchd
Leis a ghunna nach diùlt an t-srad.

Ach Iain a ghaoil
Nach truagh leat mi mar a tha,
Liuthad là agus uair
Chuir thu 'n céill gu 'm bu bhuan do ghràdh,
Ma rinn mi ni suarach

No ma choisinn mi t' fhuath no t' fhearg
Mo bheannachd ad dhéigh
Fiach an gléidh thu dhut féin ni 's fhearr.

Nis imich thusa mar 's àill
Dh' ionns an té dha 'm beil gràdh agad fhéin,
Ach mas e mise ta 'n dàn
Cha 'n fhaigh téile gu bràch mo bhréid;
'S ce mar bhithinn fo bhròn
'S a liuthad fear òg as mo dheigh
Nach cumtaidh an t-òr
'Chur a cheannach mo bhròg gu féill.

Gath-soluis o na Laithean a dh' Aom.

Ged 's cian uam an tìr 'm beil mo shìnnrean na 'n
caid, lal,
'S an làrach 'bha caidreach 's na bliadnaibh a
thréig,
Mo dhurachd do 'n àit tha 'nar bha e gun chaith-
eamh,
Ach 's tric thug fonn m' aigne orm frasadh nan
déur,

'S mi meorachadh annsachd sean am, 's mi gun
chùram,
'Streap stallachan udlaidh, ri 'm bruchd am
muir-lan,
No sios taobh nan alt 'ruith gu cam-mheurach
lùbach,
Le cairdean nach dù dhomh 'bhi 'n dluths riu gu
brach.

'N sin madainn na h-òig' bha gun cheò oirr' a'
laidhe,
A's deothas lan-aighear thog caisteil ri neamh,
Bha 'n inntinn gun chùram mu chùis an ath-
latha,
'S bha dòchas na beatha air dhreach bhogh na
spéur.

'S an tìr mu 'n iadh 'n Cuan-deas, a's nualanach
seitrich,
'S am faicear an Réul-chrois a' faire na h-
oidhch',
'S Firchlise na h-iarmaid na 'n stialaibh a' leum-
raich,
Gu mireagach, eibhinn, crith-dhearsach, ri
soills',

Tha 'n diugh 'm ionad taimh,—ach 's iad beanntan
na h-Alba,
Ni neoil dhubb a chearbadh, 's ri stoirm chumas
gleachd,
'S na coireachan garbhlaich, le 'n sruthanan air-
gid,
A mhosglas an aimsir a dh' fhalbh ann a'm
bheachd.

A nis mar tha laithean nam bliadhna a' triall
orm,
Mar a' ghrian 'cromadh sios a chum paillian a
taimh,
Tha solus do m' chois air mo rathad, gun chiar-
adh.
Mar dhealradh 's an iar, ann am briadh 'toirt
barr.

THA DROCH ANAIL mi-thaitneach.

Tha géireachd, losgadh-bràghaid, gaotharachd,
agus meuran eile de Chion-cnamhaidh a dean-
amh iomadh neach mi-shona.
Bheir K. D. C. agus K. C. C. Pills an anail gu
bhi mar is còir dha bhi, agus leighsidh iad cion-
cnamhaidh, 's gach seorsa tinneas-stamaig.

AIR AN DEAGH MHOADH.

Sampuil a Nasguidh.

K. D. C. Company, Limited, New Glasgow,
N. S., and 127 State St. Boston Mass.

Le foighidin feitheam-sa gairm Thriath na tire,
'M beil ailleachd gun dith, 's far nach ciosnaich
am bròn,
'S fiamh. bais agus uaigh theid air fuadach da
rìreadh,
'S, le faoilteachas cri, thig seann dislean a'm
choir.

Chuir maighstir-sgoile a cheist o chionn
ghoirid:—"Cò'n duine 's àirde tha 'm Breat-
unn aig an àm so?" Fhreagair gille beag,
"Le'r cead, an duine tha 'g innse na sìde air
mullach Beinn Nimheis."

NUAIR THEID THU 'BHADDECK taghail an stor

Albert I. Hart.

Tha Stoc mor aige dhe na h-uile seor-
sa bathair.

Bathar Tioram Bathar Cruaidh
Amhlan, Aodaichean, Caiseart,
Adan, Curraichdean, agus
iomadh ni eile.

An seorsa 's fhearr 's a' phris a's isle.
ALBERT I. HART.

Baddeck, Aug. 1, '90.

CUIR A DH' IARRAIDH A MHAC-TALLA \$1.00 SA BHLIADHNA.

Indurated Fibreware

Tha an seorsa so
na 's doire na na
bucacidean 's na tub-
richean cumanta, ach
's math is fhiach iad
sin; tha iad na 's
buaine, agus mar sin
'siad a's saoire.

THE
E. B. EDDY Co
LIMITED
HULL, CANADA.